

323

W. H. H.

22 February 2010 / ١٤٣١ / ربيع الأول ٧

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1

جانب کریمہ سال ۱۳۵۰ واپس تک تاریخ اسلام روئی دادہ اس وقت کریمہ اظہار کیا

۸. وبقیہ کتبہ حضرت خاتم النبیین محمد بن عبد اللہ بن عبد المطلب بن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن مرہ بن کعب بن لؤی بن غالب بن فہر بن مالک بن النضر بن کنانہ بن خزیمہ بن معدی کلالہ بن عدنان بن آدم بن نوح علیہ السلام فی سیرتہ

[illegible]

سیدنا حبیب الرحمن بن ابی طالب علیہ السلام

۱۳ یا ادراس الزمانی در قضاوت عروین عندود که ما میرزین اورا رویتان دورا

در وقت روز چهارم عیان در وقت ظهر تمامه کفر و استغفار کرد و از عصر تا آخر وقت در کعبه

5-11-68

۱۲ امام حسن و امام حسین و سائر مصطفیٰ علیهم السلام و ائمه ابائنا علیهم السلام

حسن است بابران! در کف حضرت حسین مامن توایم چه و با حق است که بکلام حق

18

[illegible]

برآورد روزانه هزینه روزانه باقیمانده

مقاومت در برابر عوامل افساد و فساد است تا شروع در افراشته شدن آن

امام حسن (ع) : صلح با معاویه حیث اقرب فی صواب است - امام کار ناما (ع)

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

محرم الحرام ١٢٩٠ هـ

لطف است این رضا بخار را بر ما صفت کرده است و ای دیوانه جلوی هادی را نمی بینم بلکه بر سر او

سوال نمبر ۱۰: قسط کا نام لاہور و سرحد میں موجود ۲ لاکھ ۵۰ ہزار روپے

[illegible]

100

جسٹس علی قاضی

۱۳۸۵ - ۱۴۰۲ هجری قمری

1102 1911 510

Handwritten signature: *[Illegible]*

11/10/2019 11:10 AM

مجموعہ انعام وافرہم صدقہ (تعلیم) : ۱۰۰۰۰/-

تصديقاً لما ذكره العسكري (ع)

[illegible]

بقیہ روزانہ :
درآمد روزانہ :

انقلاب اسلامی در مقایسه با سایر انقلاب‌ها

۱. انقلاب اسلامی ایران و نهضت مشروطه

در این مقایسه که هدف آن تبیین چرایی و علت انحراف نهضت مشروطه و موفق شدن انقلاب اسلامی است، مقایسه این دو را در دو سطح زیر انجام می‌دهیم:

الف. در سطح رهبری؛ رهبری نهضت مشروطه و انقلاب اسلامی را با توجه به سه

معیار ایدئولوژیک، بسیج‌گر و مدیر مقایسه می‌کنیم.

نهضت مشروطه از نظر ایدئولوژیک (کسی که هدف مبارزه را مشخص کرده، تفکر

مبارزه را ازایه می‌دهد)، دارای رهبران متعدد است. آیه الله نائینی، شیخ فضل الله

نوری، آیه الله بهبهانی، آخوند خراسانی، طباطبایی و ... که از رهبران روحانی نهضت

مشروطه هستند، دارای دیدگاه‌های یکسانی نیستند.

بعضی از آن‌ها خواهان مشروطه بودند و بعضی دیگر مشروطه مشروعه و در بخش

روشنفکران اکثراً خواهان پیاده شدن افکار ناسیونالیستی بودند. در حالی که در انقلاب

اسلامی رهبری واحد است و این امام است که ایدئولوژی انقلاب را مطرح می‌سازد. و

یکی از مهم‌ترین علل این وحدت، یکی بودن مرجعیت مذهبی و رهبری سیاسی در

شخص امام خمینی است؛ ولی در مشروطه چنین نبود.

از نظر بسیج‌گری نیز اختلاف وجود دارد. در مشروطه بخشی از بسیج‌گری توسط

علماء بود و بخشی دیگر توسط بازاریان و ... در حالی که بسیج‌گر در انقلاب اسلامی تنها

امام خمینی بود. فرمان‌های امام در موارد متعدد نمونه‌هایی از این امر است.

در ایجاد انقلابی چنین شگرف به کار گیرد. مشارکت مردم نیز در این انقلاب بسیار فعال و گسترده بود و این گسترده‌گی هم در تعداد شرکت کنندگان و هم در تنوع اقشار گوناگون جامعه دیده می‌شود. در همین راستا مکتب اسلام با به کارگیری تعالیم حیاتبخش و توانبخش خود، نقش بسیار مهمی در حرکت و جهت دادن انقلاب ایفا کرد. نقش دین اسلام در وقوع انقلاب اسلامی، نقش کلیدی و زیر بنایی بود. ایدئولوژی اسلامی نقش جهت دهنی هم به رهبری و هم به مردم را ایفا می‌کرد. بر خلاف انقلاب‌های فرانسه و روسیه که به معارضه و مبارزه با مذهب برخاستند، انقلاب ایران از مذهب کمک گرفته و در خدمت آن قرار گرفت.

بنابراین می‌توان گفت که انقلاب اسلامی ایران از ابعاد منحصر به فرد و الهی برخوردار بود که سایر انقلاب‌ها به ویژه انقلاب روسیه و فرانسه از آن برخوردار نبودند. در یک کلام می‌توان تفاوت بارز و اساسی این انقلاب‌ها را با انقلاب ایران در «اسلامی و الهی بودن» انقلاب ایران جستجو نموده و آن را نقطه عطف تمامی انقلاب‌های دنیا دانست.

برای آشنایی بیشتر با ابعاد منحصر به فرد انقلاب اسلامی ایران، به نکات مطرح شده در جدول زیر دقت کنید.

مقایسه اجمالی ارکان سه گانه قدرت اجتماعی^(۱)

رکن قدرت	نام کشور	فرانسه	روسیه	ایران
میزان مشارکت در سقوط نظام	محدود به یک درصد از اقلیت معدودی از کارگران کارخانجات معدودی با ظامرات و اعتصاب	حسب اثرات که با نظام همکاری نکردند.	اتحادی	اعتصاب

۱- برای مطالعه بیشتر رک: به: محمدی، محمد. انقلاب اسلامی در مقایسه با انقلاب‌های فرانسه و روسیه.

۲. انقلاب اسلامی ایران و انقلابهای فرانسه و روسیه

مقایسه انقلاب اسلامی ایران با سایر انقلاب‌ها به ویژه انقلاب‌های فرانسه و روسیه از ابعاد و زوایای متعددی امکان دارد که در این جا این مقایسه را در دو جهت قدرت سیاسی و قدرت اجتماعی ارایه می‌کنیم.

الف. قدرت سیاسی: ملاحظه نظام‌های سیاسی فرانسه و روسیه قبل از انقلاب و نظام سیاسی ایران قبل از انقلاب به خوبی نشان دهنده تمایز این انقلاب‌ها است. نظام‌های سیاسی فرانسه و روسیه هر دو از پایه‌های سست و متزلزلی برخوردار بودند و رژیم سیاسی حاکم بر آن‌ها از لحاظ اقتصادی، سیاسی، بین‌المللی و نظامی ضعیف و متزلزل بود. در حالی که نظام سیاسی ایران قبل از انقلاب از وضعیت مطلوبی در ابعاد چهارگانه اقتصادی، سیاسی، بین‌المللی و نظامی برخوردار بود. بدین جهت هرگز وقوع انقلاب پیش‌بینی نمی‌شد.

ب. قدرت اجتماعی: از آن جا که نظام سیاسی حاکم بر روسیه و فرانسه قبل از انقلاب متزلزل بود، بنابراین براندازی آن نیاز به قدرت و توانایی زیادی نداشت. به همین جهت قدرتی که برای سرنگونی آن‌ها مورد نیاز بود بسیار محدود بود و در نتیجه ارکان سه گانه قدرت اجتماعی (مشارکت مردم، حضور رهبر، نقش مکتب و ایدئولوژی) به طور بسیار محدودی در انقلاب‌های روسیه و فرانسه نقش ایفا کردند. عناصر مشکله قدرت اجتماعی همانند قدرت سیاسی در دو کشور ملغور از قدرت ضعیفی برخوردار بودند. در حالی که در ایران با توجه به وضعیت مطلوب قدرت سیاسی حاکم قبل از انقلاب که اهرم‌های قدرت را در دست داشت، براندازی و سرنگونی آن نیاز به قدرتی بسیار بزرگ داشت که این قدرت در عناصر و ارکان اساسی قدرت اجتماعی مشاهده می‌شود. انقلاب اسلامی ایران در درجه اول از رهبری استثنائی و بلامنابع و مقتدر امام خمینی برخوردار بود که توانست در رکن دیگر قدرت اجتماعی را نیز به هم پیوند داده،

از نظر مدیریت سیاسی نیز نهضت مشروطه با انقلاب اسلامی متفاوت است. در مشروطه، در نهایت مدیریت به دست روشنفکران افتاد و علما تا زمانی که مشروطه اتفاق افتاد در صحنه حضور داشتند؛ ولی پس از رخ دادن نهضت دیگر کنترل آن در دست علما نبود و روشنفکران مدیریت را بدست گرفتند. در حالی که در انقلاب اسلامی، مدیریت در دست امام خمینی (ره) است، هم قبل از انقلاب و هم بعد از آن. در نتیجه از نقطه نظر رهبری، در انقلاب اسلامی ایران وحدت رهبری را در سه زمینه ایدئولوگ، بسیج‌گری و مدیریت داریم که در نهایت موجب پیروزی انقلاب می‌گردد؛ در حالی که در نهضت مشروطه تعدد رهبری در سه زمینه مذکور وجود دارد که یکی از عوامل شکست نهضت مشروطه است. البته عوامل دیگری همچون نفوذ انگلیس و روسیه، پایین بودن سطح آگاهی‌های مردم و ... نیز در شکست مشروطه نقش داشتند.

ب. در سطح اهداف؛ در این سطح نیز نهضت مشروطه با انقلاب اسلامی متفاوت است. در نهضت مشروطه هدف اصلی محدود کردن قدرت شاه و دربار است. هدف علما از محدود کردن قدرت استبداد، کم کردن ظلم است و هدف روشنفکران استقرار حکومت قانون. به عبارت دیگر نهضت مشروطه با ریشه فساد یعنی «استبداد» و «استعمار» هر دو، درگیر نشد و تنها به محدود کردن قدرت شاه بسنده کرد. در حالی که هدف انقلاب اسلامی نفی «استبداد» و «استعمار» و تشکیل حکومت اسلامی بود. از شعارهای اصلی انقلاب اسلامی ایران شعار استقلال (نفی استعمار)، آزادی (نفی استبداد) جمع‌ری اسلامی است. این شعار بیانگر اهداف مهم انقلاب اسلامی است. اختلاف در اهداف پیامدهای متفاوتی را برای این دو به وجود آورد.

انقلاب اسلامی چرایی و چگونگی رخداد آن

تدوین: بهارنشین معتمد مهری

★ روحیه انقلابی همگانی چگونه پدید آمد؟ گرچه بیان تمامی علل وقوع این روحیه - روحیه‌ای که تصویری کرد بسیار بر قدرت است و سرانجام به پیروزی خواهد رسید، مشکل است. ولی بهر تأثیر انتشار نامه علیه امام خمینی (ره) در روزنامه اطلاعات که تظاهرات و سرکوبی ۱۹ دی ۱۳۵۶ قمر را در پی داشت، می‌توان در مورد زمینه‌ها و دلایل پیدایش فراگیری، تداوم و شدت این روحیه از میزاد زیر نام برد:

۱. نارضایتی از وضع موجود که ناشی از ویژگی‌ها و اقدامات مختلف رژیم شاه بود.
۲. گسترش آرمان وضع مطلوب و بازگشت به خویشناشی از تلاش‌های گروه‌های مذهبی که به ویژه از ۱۵ خرداد ۴۲ آشکار شد بود.
۳. تکیه نهفت بر آرمان اسلامی مردم، ایدئولوژی تشیع که یک حس پر خانگی علیه ظلم و مبارزه در راه خدا و در نهایت شهادت طلبی را در پیروان زنده نگاه می‌دارد.
۴. قاطعیت، اراده یلادین، دلیری، جرأت و اعتماد بنفس رهبری انقلاب.
۵. وجود رابطه متولد و مجتهد میان مردم و رهبری انقلاب که یک جنبه عمومی و همگانی داشت.
۶. شرکت عمومی و همساله در مراسم ماه محرم و دسته‌های عزاداری تاسوعا و عاشورا و ریحین شاه نمی‌توانست از این مراسم و دسته‌های عزاداری مناعت کند و تجمع انبوه مردم در شرایط جدید بیش آمده به مردم روحیه می‌بخشید. بدین ترتیب، دولت نظامی از هاری - که با قرار و غیبت سربازان مواجه شده بود و آن‌ها نیز که در ارتش مانده بودند، تحت تأثیر تبلیغات مذهبی واقع شده بودند - تظاهرات تاسوعا و عاشورای سال ۱۳۵۷ را آزاد اعلام کرد و مخالفان، راهپیمایی‌های تاسوعا و عاشورا را با شکوهرترین رفتارند تاریخ معاصر ایران خواندند.
۷. مراسم پیاپی بزرگداشت شهیدان، شب هفتم، چهل و ... و این که رژیم نمی‌توانست از برگزاری آن‌ها سمانعت کند.
۸. تأثیر سیاست حقوق بشر کارتر در ایران.

۱- اعتدال اسلامی چرایی و چگونگی آن صفر ۱۳۷ و صفحات ۱۶۳ تا ۱۶۷ و پیوسته ۱۹۱ و ۱۹۲

انقلاب اسلامی؛ چرایی و چگونگی آن

تدوین: بهارنشین معتمد مهری

الف. دستاوردهای فرهنگی (اجتماعی)

۱. به وجود آمدن محیطی مناسب جهت رشد کمالان اخلاقی و انسانی و بازگشت به خویشناشی؛
۲. زدودن مظاهر فساد - مانند عشرتکده‌ها و مشروب فروشی‌ها - از عرصه جامعه؛
۳. ارتقای نسبی سطح آگاهی‌های عمومی و روحیه تحقیق؛
۴. مبارزه بانی سودا که تا حد زیادی با موفقیت همراه بوده است.
۵. امنیت اجتماعی و قضایی و برقراری حقوق مساوی برای مردم؛
۶. ایجاد روحیه وحدت و برادری؛
۷. رواج ادبیات انقلابی دینی؛
۸. افزایش و رشد مطبوعات و نشریات؛
۹. اسلامی کردن مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، نظامی و سیاسی؛
۱۰. احیای تفکر دینی، تحول در ارزش‌های اجتماعی^(۱) و احیای مفاهیمی مانند جهاد، هجرت، شهادت، ایثار، اخلاص و حج سیاسی؛
۱۱. هماهنگی بین تعهد و تخصص و دیانت و روشنفکری؛
۱۲. همکاری حوزه و دانشگاه؛
۱۳. افزایش ظرفیت دانشگاهها، مراکز تحقیقاتی و حوزه‌های علمیه؛
۱۴. مردمی شدن قوای مسلح و ایجاد و سازماندهی نیروی بسیج مردمی؛
۱۵. معرفی الگوی زن مسلمان؛ انقلاب اسلامی با فراهم ساختن زمینه‌های تشکیل جشنواره‌های مختلف بانوان، مطبوعات ویژه زنان، تأسیس جمعیت‌ها و تشکلهای مربوطه، فدراسیون ورزشی بانوان و شرکت آنان در صحنه‌های سیاسی و اجتماعی از جمله کاندیداتوری آن‌ها برای مجلس شورای اسلامی و شوراهای شهر و روستا، الگویی نوین از زن مسلمان در عصر حاضر ترسیم و تبلیغات منفی

این تحول با تحقیقات میدانی تأیید شده است. رک: علی دوز علم (گردآورنده)، جریه چاری، صص ۲۱۹-۲۰۲.

۱۶. اسلام مانند محرومیت زنان از شرکت در فعالیتهای اجتماعی و ورزشی را خنثا کرد.

۱۷. خود بلوری فرهنگی در کشورهای اسلامی و جهان سوم: انقلاب اسلامی ایران بر اساس اصل نه رقی نه غریبی، الگوی فرهنگی جدیدی برای مسلمانان و مستضعفان جهان بهارمغان آورد. یشمندانگی که بالندگی تفکرات اسلامی خود را با کمونیسم و سوسیالیسم یا لیبرالیسم غربی سازگار دیدند، اینک به تفکر اسلامی رهنمون شده‌اند. گرایش عمومی به مذهب در جهان با انقلاب اسلامی باط و پیوند واقعی دارد.

۱۸. تأثیر بر نظریات علوم اجتماعی و تئوری پردازان انقلاب: انقلاب اسلامی ایران تأثیر «ایدئولوژی» تحولات سیاسی و اجتماعی را به خوبی به تصویر کشید و تئوری پردازان انقلاب، مانند اسکاچپل را متاثر خود قرار داد. از دیدگاه وی هر انقلابی بر مبنای سه عامل قابل تحلیل است: ساخت نظام الحالی، ساخت اقتدار و ساخت دهقانی. همان گونه که در فصل پیشین دیدیم اوبه مؤلفه‌هایی مانند بری، ایدئولوژی، کارگزاران تاریخی و احزاب سیاسی چندان اهمیت نمی‌داد، ولی با مشاهده انقلاب لامی ایران نظر خود را تعدیل کرد.^(۱) از دیگر نظریه پردازانی که از پیروزی انقلاب اسلامی تأثیر یافتند، می‌توان نظریه پردازان سیستم اقتصاد جهانی (World Economic System) مانند حداعجاز، حمزه علوی و جان فورن را نام برد. در دیدگاه آن‌ها عناصری مانند فرهنگ و رهبری دین، جسگی و اهمیت بیش تری پیدا کرد. همان گونه که در فصل پیشین آمد میشل فوکونز در مورد لاپ اسلامی معتقد است ایرانیان به دنبال وارد نمودن معنویت در حوزه‌های فردی و اجتماعی دند و به همین دلیل، انقلاب اسلامی، اولین انقلاب دوران فرامردن تلقی می‌شود.^(۲)

۱۹. دستاوردهای سیاسی

مهم‌ترین این دستاوردها عبارتند از:

۱. براندازی حکومت شاهنشاهی و رفع ستم از ملت ایران؛ شاه می‌کوشید با تکیه بر پول نفت، ۷۰۰ هزار نفری، دستگاه‌های امنیتی - همانند ساواک - و بهرهمندی از حمایت بی‌درغ بیگانگان لایخی امریکا، حاکمیت رژیم را مقتدر نشان دهد و تصور ترززل و سقوط آن را از اندکان بزدايد. رعین حال اراده الهی بر آن قرار گرفت که مردم کوچه و بازار بدون آنکه به سلاح‌های مدرن مسلح شند، به سلطه رژیم شاهنشاهی بر کشور پایان دهند.

۲. رک: عبدالوهاب لمرانی (کر دارآرند)، رمیات‌های نظری بر انقلاب اسلامی، صص ۳۱۲-۳۱۳؛ پژوشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی ایران پژوهشگاه متین، ش ۱، ص ۷۸۲، مجله راهبردی، ش ۹.

۳. Theda skoopol, *State and Social Revolution*.

۲. استقرار نظام جمهوری اسلامی: پیروزی انقلاب اسلامی خواسته عمومی در زمینه تشکیل جمهوری اسلامی را محقق نمود. لفظ جمهوری به قلب حکومت و نظم اسلامی به محتوای آن نشزه دارد. از دیدگاه امام خمینی (ره) چون حکومت جمهوری ناظر به نظم معرفتی خاصی نیست، با نظام اسلامی و نظریه ولایت فقیه قفل جمع به نظر نمی‌رسد. دو مورد از مبه‌ترین تغییرات کلی در اصول و جهت‌گیری‌های این نظام عبارت است از شکل‌گیری نظام مبتنی بر ولایت فقیه و نقش تعیین کننده مردم در سرنوبت خویش از طریق استقرار آزادی‌های سیاسی و انتخابات عمومی در جامعه؛

۳. شکل‌گیری تشکل‌های سیاسی مختلف و شغف‌شدن مواضع؛

۴. استقلال سیاسی و کوتاه‌شدن دست ابر قدرت‌ده و سایرین از مقررات کشور؛

۵. پیوند دین و سیاست و به ارمغان آوردن الگویی نو برای حکومت دینی؛ تبلیغات مارکسیسم مبتنی بر افیون‌بودن مذهب و تبلیغات نظام‌های سکولار مبتنی بر لزوم جداکردن حوزه دین از سیاست بود. پیروزی انقلاب به نام خدا^(۱) و حکومت خدا^(۲) نه تنها تثبیت کرده که دین، افیون جامعه و ضد حرکت‌های انقلابی نیست، بلکه توانایی دین در اندیشه سیاسی جامعه را آشکار کرد. هورتر روزنامه‌نگار سونیسی در خصوص تأثیرپذیرفتن الهیات رهایی‌بخش از انقلاب اسلامی می‌نویسد:

۶. رشد سیاسی و آگاهی‌های عمومی مردم و حفر آن‌ها در صحنه‌های مختلف و حرکت به سوی قانون‌گرایی و جامعه مدنی دینی؛

۷. شکست لیت غرب و شرق؛ لیت امریکا و سایر قدرت‌های خارجی سلطه‌گر در جریان پیروزی مردم بی‌سلاح ایران در انقلاب، مقاومت در مقابل توجع‌های بیگانگان و هم چنین در جریان جنگ تحمیلی شکست. این تحول شگرف در خصوص انقلاب ایران، معلول تحول فرهنگی، تسلیم‌ناپذیری و روحیه شهادت طلبی مردم قلنداد می‌شود.^(۳)

۱. اشاره به اثر ذیل است مابین نامی به بازار، خمینی، انقلاب به‌خدا.

۲. اشاره به کتاب زیر است: شریل پادرو، حکومت خدا، جمهوری اسلامی ایران.

۳. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۷ خرداد ۱۳۶۹. هم چنین رک: لایت تورس، کلیتی شورشی، ترجمه حوزة پژوهش و فری نو فیدال کاشور و مذهب، ترجمه سرویس خارجی، ترجمه اطلاعات.

۴. رک: جرعه جاری، پیشین، ص ۳۰۳.